Лесотехнически университет
Агрономически факултет
№ АГ – 3558
СОФИЯ 10.05.2026

СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на образователната и научна степен **„доктор“** по: област на висше образование 6 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научната специалност „Лозарство“

Автор на дисертационния труд: ***Наржес Жамал Алдин,*** задочен докторант към катедра „Агрономство“ при Лесотехническия университет, гр. София

Тема на дисертационния труд: „Потенциал на нано-торене за повишаване на продуктивността на традиционен ливански сорт десертно грозде „Tfiefihi“

Член на научното жури: доц. д-р Милена Христова Йорданова, Лесотехнически университет, област на висше образование 6 Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1 Растениевъдство, научна специалност „Зеленчукопроизводство“, определена за член на научното жури със заповед № ЗПС-153/17.04.2026 г. от Ректора на ЛТУ.

1. Актуалност на проблема.

Съвременното земеделие се характеризира с все по-голяма екологична насоченост, с търсене на модерни решения, но в същото време и със стремеж към опазване на традиционни местни видове и сортове, които са добре адаптирани към даден регион.

Като иновативни продукти нано-торовете са във фокуса на съвременните технологии в земеделието, защото с малки количества се постига комплексно хранене на растенията.

Настъпилите климатични промени също поставят въпроси, свързани с адаптирането на растенията, в контекста на променящият се климат и актуализиране на методите на отглеждане.

В този контекст темата и задачите на дисертационният труд, които са свързани с търсене на иновативни решения за подобряване храненето на традиционен ливански сорт грозде, ги прави актуални както в научен, така и в приложен аспект.

2. Степен на познаване състоянието на проблема и творческа интерпретация на литературния обзор.

При разработване на своята дисертация докторантката е подбрала и анализирала общо 216 литературни източника. Тя много точно и коректно ги цитира и обобщава, като проличава много добрата им интерпретация в добре направеният, структуриран литературен обзор. Това показва много добро познаване състоянието на проблема.

3. Цел, задачи, хипотези и методи на изследване. Съответствие на избраната методика на изследване с поставената цел и задачи на дисертационния труд.

Основната цел е ясно и точно формулирана и съответства на тематиката на дисертационният труд - да се оцени ефекта на нано-торенето върху продуктивността, растежа и качеството на плодовете на традиционния ливански сорт грозде „Tfiefihi", отглеждан при варовити почвени условия, преобладаващи в долината Бекаа, Ливан. За нейното постигане експерименталната работа преминава през две основни фази, които обхващат две последователни години. За всяка фаза има изведени различни хипотези, а за отговори на поставените въпроси са разработени задачи, свързани с основната цел.

Избраните материали и методи са много добре подбрани за решаване на поставените задачи и съответстват на поставената цел.

4. Онагледеност и представяне на получените резултати.

Дисертацията е много добре структурирана в шест добре обособени глави, като заедно с увода, литературните източници и приложенията, обхваща общо 123 страници. Дисертацията е онагледена богато със снимков материал, графики и таблици, оформени в общо 16 фигури и 34 таблици. Онагледяването е на много добро ниво и отлично презентира и допълва както главата с описаните материали и методи, така и получените резултати

5. Обсъждане на резултатите и използвана литература.

Получените данни от експерименталната част, оформящи основата на дисертационният труд, са представени коректно, а резултатите са обсъдени задълбочено, като при дискусията са правени и сравнения и препратки към автори, цитирани в литературният обзор. Интерпретиране на резултатите от докторантката е добре обосновано и дава възможност да се направят изводи и препоръки, които съответстват на поставената цел и разработените задачи.

6. Приноси на дисертационния труд.

На базата на получените резултати са оформени 6 приноса с научен и приложен характер. Те са оригинални и отразяват постигнатото в научната работа. Установено е, че вида на нано-тора, концентрацията и времето на прилагане, могат значително да повлияят параметрите на вегетативния растеж. Прекомерното приложение на нано-торове, особено при по-високи концентрации, води до намаляване на теглото на гроздовете и броя на зърната, което предполага евентуален дисбаланс на хранителните вещества или фитотоксични ефекти. Наблюдаваните колебания в макро- и микроелементите подчертават силното влияние на условията на околната среда и подчертават динамичния характер на усвояването и преразпределението на хранителните вещества в лозите.

7. Оценка за степента на личното участие на дисертанта в приносите.

Докторант Наржес Жамал Алдн е извършила голям обем изследователска и

експериментална дейност, интерпретирала е задълбочено получените резултати и е оформила научните и приложни приноси Считам, че така представеният дисертационен труд, е лично дело на докторантката, под ръководството на научният й ръководител и научният консултант.

8. Критични бележки и въпроси.

Дисертационният труд е много добре разработен като структура и нямам критични бележки и въпроси към докторантката.

9. Публикувани статии и цитирания.

Докторантката представя 3 научни статии, свързани с дисертацията

10. Преценка на публикациите по дисертационния труд: брой, характер на изданията, в които са отпечатани. Отраженията в науката - използване и цитиране от други автори.

Представените статии са публикувани в реферирани и индексирани в световни бази данни, списания. Тя е самостоятелен автор на една от тях и първи автор на други две. Не са представени цитирания.

Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените, от докторантката, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника на Лесотехническия университет за неговото приложение, което ми дава основание да го оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО**.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на маг. Наржес Жамал Алдин образователната и научна степен **„*доктор*“** по научната специалност „Лозарство“.

Дата: 11.05.2026
гр. София

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО: .....
(доц. д-р Милена Йорданова)